

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง มาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้

หญ้า ในพื้นที่เขตบางเขน

จัดทำโดย นายธานินทร์ เนียมหอม

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานเทคนิคชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๖

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง มาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้
หญ้า ในพื้นที่เขตบางเขน

จัดทำโดย นายธานินทร์ เนียมหอม
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานเทคนิคชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๖
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

“ภัยแล้ง” หมายถึง ความแห้งแล้งของดินฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่ปริมาณน้ำฝนน้อยหรือฝนไม่ตกเป็นระยะเวลานานและครอบคลุมพื้นที่กว้างทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พื้นพันธุ์ไม้ต่างๆ ขาดน้ำไม่เจริญเติบโตได้ตามปกติเกิดความเสียหายและเกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางและรุนแรงต่อประชาชนทั่วไป ประเภทของภัยแล้ง ประกอบด้วย สถานการณ์ขาดแคลนน้ำ สถานการณ์น้ำเค็มเนื่องจากน้ำทะเลหนุนและปัญหาไฟไหม้หญ้า ล้วนแต่เป็นปัญหาของประเทศและโดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปัญหาไฟไหม้หญ้า ถือเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ผู้บริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญไม่เพียงเฉพาะก่อให้เกิดอัคคีภัยยังส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินอีกด้วย เมื่อถึงช่วงฤดูแล้ง ประมาณ เดือนธันวาคม-พฤษภาคม ของทุกปี มักจะเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นช่วงที่มีอากาศแห้งแล้งและเป็นช่วงที่ประชาชนจะเผาซากวัชพืชหลังจากการทำเกษตร สถานการณ์เมื่อเกิดเหตุไฟไหม้สร้างความหวาดวิตกถึงความปลอดภัยยังส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การจราจร รวมถึงระบบทางเดินหายใจของคนอีกด้วย

สำนักงานเขตบางเขน เป็นเขตปกครองหนึ่งของกรุงเทพมหานคร และเป็นพื้นที่อยู่ในข่ายเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า ดังจะเห็นได้จากการแถลงข่าวของผู้บริหาร พื้นที่เขตบางเขน ติดอันดับ ๑ ใน ๕ เขต ที่เป็นพื้นที่เฝ้าระวัง มีพื้นที่ว่างปล่อยทิ้งร้างให้มีวัชพืชขึ้นปกคลุมกลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิง อันเป็นต้นเหตุของการเกิดเหตุไฟไหม้ หรือปล่อยทิ้งร้างเป็นสถานที่ลักลอบนำเศษวัสดุเหลือใช้มาทิ้งสร้างความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เจ้าของผู้ถือครองกรรมสิทธิ์มิเคยใส่ใจดูแลและไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อาศัยบริเวณใกล้เคียง จากข้อมูลที่ดิน ประมาณกว่า ๖๘๖ แปลง เนื้อที่กว่า ๕,๒๗๔ ไร่ ที่เสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้ และแต่ละปี สำนักงานเขตบางเขน ต้องจัดเตรียมกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ คอยเฝ้าระวังและแก้ไขเหตุไฟไหม้ จนกลายเป็น “หน้าที่”

มาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า เป็นการนำมาตรการทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้กับเจ้าของที่ดินที่ปล่อยให้ที่ดินรกร้างไม่ทำประโยชน์ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นการลดปัญหาที่ต้นทาง คือ แหล่งสะสมเชื้อเพลิงลดความเสี่ยงที่จะเกิดไฟไหม้ก็จะลดลงตามไปด้วย การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสร้างศักยภาพด้านการบังคับใช้กฎหมายในการลดพื้นที่รกร้างที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าและเพิ่มรายได้ให้กับภาครัฐจากการให้บริการ โดยมีเป้าหมาย ๒ ส่วน คือ พื้นที่รกร้างฯ ลดลงร้อยละ ๑๐ /ปี และเจ้าของที่ดินมาใช้บริการ ร้อยละ ๑๐/ปี ซึ่งกฎหมายที่จะนำมาบังคับการ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.๒๕๐๘ อันเป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายให้อำนาจในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้โดยตรง ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอทางเลือก หากเจ้าของที่ดินมีความประสงค์จะพัฒนาที่ดินโดยใช้บริการจากภาครัฐ ด้วยการเสียค่าบริการตามอัตราที่ทางราชการกำหนด ในกรณี การกำจัดวัชพืชและการขนย้ายวัชพืชออกจากที่ดิน ในการศึกษามีข้อเสนอแนะ หากการดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ผลผลิตที่ได้ ได้แก่ เศษไม้ เศษหญ้า สามารถนำไปทำปุ๋ยหมัก เพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ประการที่สอง หากมีการเจรจากับเจ้าของที่ดินขอเช่าพัฒนาพื้นที่โดยภาครัฐ ด้วยการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) พัฒนาเป็นแปลงปลูกผักสวนครัว สวนดอกไม้ ซึ่งจะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนได้ หรือเป็น

สถานที่ท่องเที่ยว สร้างรายได้เสริม ในส่วนนี้เจ้าของที่ดินยังจะได้รับการพิจารณาลดหย่อนทางด้านภาษีบำรุง
ท้องที่จากภาครัฐอีกด้วย

สรุปผลของการศึกษา การดำเนินการจะบรรลุเป้าหมายได้ หากเจ้าของที่ดินที่ปล่อยให้ที่ดิน
รกร้างว่างเปล่ามีส่วนมารับผิดชอบต่อสังคม ไม่จำเป็นต้องใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือของกระบวนการปฏิบัติ
ประเด็นสำคัญผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ต่อการขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และสุดท้าย ประชาชน คือ เป้าหมายหลักของการดำเนินการในการ
สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของการอยู่ร่วมกันในสังคม ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง (บนก.) รุ่นที่ ๑๖ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ระหว่างวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้จัดทำรายงานการศึกษา เรื่อง มาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า ในพื้นที่เขตบางเขน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพการใช้มาตรการทางกฎหมายมาใช้บังคับกับเจ้าของที่ดินหรือผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่เขตบางเขนที่ปล่อยที่ดินทิ้งร้างมีวัชพืชขึ้นปกคลุม จนกลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิงเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า สร้างความวิตกกังวลถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้อยู่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง

ในการนี้ ขอขอบพระคุณ พันตำรวจโทสมเกียรติ นนทแก้ว รองผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ซึ่งรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ ซึ่งท่านได้กรุณาเสียสละเวลาเพื่อมาให้คำปรึกษา แนะนำในเนื้อหาและกระบวนการจัดทำมาโดยตลอดเป็นผลให้รายงานการศึกษานี้สำเร็จลุล่วง และเป็นประโยชน์ต่อแนวทางในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ขอขอบคุณคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อนร่วมรุ่น นักบริหารมหานครระดับกลาง (บนก.) รุ่นที่ ๑๖ ทุกท่านที่ให้ความเอื้อเฟื้อแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์และเป็นกำลังใจมาโดยตลอดอย่างดียิ่งและขอกราบขอบพระคุณท่านปลัดกรุงเทพมหานคร (นายสัญญา ชินนิมิตร) ที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้ศึกษาได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๖ ทำให้ผู้ศึกษาได้รับองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรมที่ทันสมัย มีโลกทัศน์ที่เปิดกว้าง ที่จะนำมาพัฒนาตนเองและองค์กรให้เกิดประโยชน์เจริญก้าวหน้าต่อไป

ชานินทร์ เนียมหอม

หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน

กรกฎาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๗
เป้าหมาย	๗
ปัจจัยความสำเร็จ	๗
ขั้นตอนการปฏิบัติ และผู้รับผิดชอบ	๗
งบประมาณที่ต้องใช้และระยะเวลาดำเนินการ	๑๕
แนวทางในการบริหารความเสี่ยง	๑๕
การประเมินผลและข้อเสนอแนะ	๑๖
บรรณานุกรม	๑๘
ภาคผนวก	๑๙
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	๒๐

ชื่อเรื่อง
มาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า
ในพื้นที่เขตบางเขน

๑. หลักการและเหตุผล

ภัยแล้ง คือ อะไร? ภัยแล้ง คือ ภัยที่เกิดจากการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานาน จนก่อให้เกิด ความแห้งแล้ง และส่งผลกระทบต่อชุมชน (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา) พื้นที่แห้งแล้ง เป็นสภาพอากาศที่แห้งและไม่มีน้ำ เกิดขึ้นเมื่อพื้นที่ที่ได้รับฝนตกน้อย ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ย สิ่งที่มีผลมากที่สุดคือการเกษตร องค์การสหประชาชาติคาดว่าในแต่ละปี พื้นที่ดินอุดมสมบูรณ์มี จำนวนลดลงเท่ากับขนาดเนื้อที่ของประเทศ ยูเครน เนื่องจากภาวะฝนแล้ง และความไม่แน่นอนของสภาพอากาศ (ที่มา : Wikipedia) ภัยแล้ง หมายถึง ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีฝนน้อยกว่าปกติ หรือฝน ไม่ตกต้องตามฤดูกาล เป็น ระยะเวลาานานกว่าปกติ และครอบคลุมพื้นที่บริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ขาดน้ำ ทำให้ไม่เจริญเติบโตตามปกติเกิดความเสียหาย และความอดอยากทั่วไป ความแห้งแล้งเป็น ภัยธรรมชาติ ประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลางของประเทศไทย เพราะ เป็นบริเวณที่อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เข้าไปไม่ถึง ทำให้เกิด ความอดอยากแร้นแค้น ซึ่งหากปีใดที่ไม่ มีพายุเคลื่อนผ่านเลยก็จะก่อให้เกิดความแห้งแล้งรุนแรงมากขึ้น อันเนื่องมาจากฝน ทิ้งช่วงยาวนาน โดยภัยแล้งที่ เกิดขึ้นทุกปีจะอยู่ระหว่างเดือนมิถุนายนต่อเนื่องถึงเดือนกรกฎาคม ในช่วงดังกล่าวพืชไร่ที่เพาะปลูกจะขาดน้ำ ได้รับความเสียหาย มนุษย์ – สัตว์ ขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ส่งผลกระทบต่อการค้ารังชีพ รวมถึงด้านเศรษฐกิจและ สังคม ทั้งนี้ความรุนแรงจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความชื้นในอากาศ ความชื้นในดิน ระยะเวลาที่เกิดความแห้งแล้ง และขนาดของพื้นที่ที่มีความแห้งแล้ง เป็นต้น (ที่มา : กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงกังวลกับภัยแล้งที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ จึง ขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร่วมแรงร่วมใจกัน บรรเทาความเดือดร้อนให้ประชาชน และทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้องคมนตรี ออกเยี่ยมเยียนและติดตามสถานการณ์ภัยแล้ง และนำความขึ้นกราบบังคมทูล เพื่อให้ทรงคลาย ความกังวล

ไฟไหม้หญ้า นับเป็นปัญหาภัยแล้งสำคัญประการหนึ่งของกรุงเทพมหานคร เมื่อเกิดเหตุขึ้นในพื้นที่ ไต่ก็ตาม มักจะสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อาศัยบริเวณใกล้เคียง สร้างความหวาดวิตกถึงความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน หากลุกลามเข้าพื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัย ปัญหาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อสถานะแวดล้อม ส่งผล

กระทบต่อเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและการจราจร เป็นต้น กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งเตือนอันตรายจากเหตุไฟไหม้หญ้าหรือการเผาในพื้นที่โล่งแจ้ง ซึ่งสู่มเสี่ยงให้เกิดภาวะโรคระบบทางเดินหายใจได้ เห็นได้จากรายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ การที่เกิดไฟไหม้หญ้า จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะทางอากาศ ได้แก่ ฝุ่นและก๊าซต่าง ๆ ที่เป็นอันตราย เช่น ฝุ่นขนาดเล็ก ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ สารโพลีไซคลิกอะโรมาติก ไฮโดรคาร์บอน (PAH) ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง ยังปรากฏมีทั้งโรคหอบ หืด ปอดอักเสบเรื้อรัง ไอเรื้อรัง และระคายเคืองในระบบทางเดินหายใจ เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดภาวะโลกร้อนเพิ่มขึ้นอีกด้วย

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครขนาดใหญ่ ในฐานะเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา มีรูปแบบการบริหารราชการในฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีระเบียบการบริหารตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีพื้นที่ทางการปกครอง ๑,๕๖๘.๗๓๗ ตารางกิโลเมตร มีประชากร ทั้งที่ปรากฏหลักฐานทางทะเบียนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรแฝงที่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร และประชากรที่เข้ามาท่องเที่ยว รวมกันกว่า ๑๐ ล้านคน พื้นที่เขตชั้นในของกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งเศรษฐกิจการค้ามีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ส่วนพื้นที่เขตชั้นนอกมีอัตราการขยายตัวของประชากรเพิ่มขึ้น ประชากรที่มาอยู่อาศัยตั้งบ้านเรือนหรือประกอบธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายด้าน เช่น ปัญหาจราจร ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาหาบเร่-แผงลอย ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ ปัญหาด้านคุณภาพชีวิต ปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และปัญหาภัยแล้ง เป็นต้น ถึงแม้ความเป็นเมืองจะมีการขยายตัวจากพื้นที่เกษตรกรรมไปเป็นพื้นที่ทางธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มากขึ้นก็ตาม พื้นที่ที่เจ้าของถือกรรมสิทธิ์ก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ในพื้นที่เขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร โดยปล่อยปละละเลยทิ้งร้างให้วัชพืช ต้นไม้ หญ้า ชนิดต่างๆ ขึ้นปกคลุม เป็นสถานที่ที่รกร้างปล่อยให้มีการลักลอบนำเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น ขยะ เศษไม้ เศษปูน กิ่งไม้ ต้นไม้ หรือวัสดุอย่างอื่นเข้าไปทิ้ง ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความสกปรก รกรุงรัง เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค แหล่งสะสมเชื้อเพลิงอีกด้วย

ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือน พฤษภาคม ของทุกปี มักจะมีกรณีเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าในกรุงเทพมหานครสูง เนื่องจากเป็นช่วงที่มีสภาพอากาศแห้งแล้ง ยังง่ายต่อการเกิดอัคคีภัย และการลุกลามสาเหตุสำคัญของปัญหาไฟไหม้หญ้าในพื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนจะเผาซากวัชพืช เพื่อทำการเพาะปลูกและพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เพื่อป้องกันการเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ และเผาในที่ดินที่รกร้างว่างเปล่า สาเหตุเกิดจากเจ้าของที่ดินขาดความรับผิดชอบ ปล่อยปละละเลยไม่ทำความสะอาด และไม่กำจัดวัชพืชในที่ดินของตน ซึ่งอาจจะมีบุคคลลักลอบเข้าไปจุดไฟเผา จุดไฟเล่น เพื่อหาปลา หรือจุดด้วยความคึกคะนองหรือทิ้งก้นบุหรี่ ที่ยังไม่ดับลงไปในพื้นที่หญ้าแห้ง จนเกิดการลุกลามไหม้ลามไปยังบ้านเรือนประชาชนใกล้เคียงสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิตของประชาชน

ในปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๘) ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาภัยแล้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีการประชุมแถลงข่าว และเผยแพร่ข้อมูล ดังนี้

๑. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เผยสรุปผลความปลอดภัยช่วงปีใหม่เรียบร้อยดี เผ้ารวังเหตุไฟไหม้หญ้าหน้าแล้ง ดังนี้

น.ส.ตรีดาว อภัยวงศ์ โฆษกกรุงเทพมหานคร แถลงข่าวผลการประชุมคณะผู้บริหาร ซึ่งมี ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ว่าในที่ประชุมได้มีการรายงานผลการดูแล

ความปลอดภัยให้ประชาชนในช่วงเทศกาลปีใหม่ ระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ - ๔ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งสถานการณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่เกิดเหตุการณ์รุนแรง โดยเฉพาะเหตุเพลิงไหม้ที่ได้รับแจ้งเหตุเพียงไฟฟ้าลัดวงจรเท่านั้น ไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตแต่อย่างใด ถือว่าทุกหน่วยงานของกรุงเทพมหานครได้ปฏิบัติงานเฝ้าระวังอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้กำชับให้เตรียมแผนป้องกันอัคคีภัยและความปลอดภัยต่อเนื่องไป จนถึงช่วงวันเด็กและเทศกาลตรุษจีน รวมทั้งกำชับให้สำนักงานเขตที่อยู่ใกล้สนามบิน ออกมาตรการขอความร่วมมือประชาชนงดการปล่อยโคมลอยด้วย

น.ส.ตรีดาวฯ กล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากนี้ได้หารือถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้วและน้ำเค็ม โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมแผนรับมือ เนื่องจากคาดว่าปี ๒๕๕๘ ความรุนแรงจะมากกว่าปีที่แล้ว และต่อเนื่องยาวนาน โดยค่าเฉลี่ยปริมาณฝนที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยปกติถึงร้อยละ ๑๗ ทำให้ปริมาณน้ำไหลผ่านเขื่อนและไหลลงอ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้อย ซึ่งน่าเป็นห่วงเกษตรกรในพื้นที่ฝั่งตะวันออกที่มีพื้นที่เกษตรกรรมกว่า ๑๗๐,๐๐๐ ไร่ จึงได้ประสานการประสานครหลวงให้ตั้งจุดรับน้ำประปาสำรอง ๑๘ จุดทั่วพื้นที่กรุงเทพฯ และยังมีปัญหาไฟไหม้หญ้า ซึ่งมักเกิดประจำในพื้นที่เขตลาดกระบัง สายไหม บางเขน และมีนบุรี ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขอให้เพิ่มความเข้มข้นในการป้องกันแล้ว

๒. กรุงเทพมหานคร สนับสนุนน้ำให้เกษตรกรประสบปัญหาภัยแล้ง พร้อมจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังไฟไหม้หญ้าบริเวณจุดเสี่ยง

(๒๐ เมษายน ๒๕๕๘) น.ส.ตรีดาว อภัยวงศ์ ที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และโฆษกของกรุงเทพมหานคร เปิดเผยภายหลังการประชุมคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๘ โดยมี ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานการประชุม ณ ห้องสุทัศน์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (เสาชิงช้า) ว่า ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้อนุมัติแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งของกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดและมอบหมายภารกิจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๕๘ และเปิดศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง จำนวน ๒ ศูนย์ ประกอบด้วย พื้นที่ฝั่งตะวันออก ณ สวนมหานคร เขตลาดกระบัง และพื้นที่ฝั่งธนบุรี ณ สวนสาธารณะใต้สะพานพระราม ๙ เขตราชบุรีบูรณะ เพื่อบูรณะการความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาภัยแล้งโดยแบ่งกลุ่มเขตพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาภัยแล้งดังนี้ เขตพื้นที่เสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำทำการเกษตรกรรม ๖ เขต ได้แก่ เขตคลองสามวา หนองจอก บางเขน สายไหม ลาดกระบัง และเขตมีนบุรี เขตพื้นที่เสี่ยงจากปัญหาน้ำเค็มเนื่องจากน้ำทะเลหนุนทำให้พื้นที่การเกษตร (การเลี้ยงปลา) เสียหาย ๑๐ เขต ได้แก่ เขตตลิ่งชัน ทungkru บางขุนเทียน ราชบุรีบูรณะ จอมทอง บางบอน ทวีวัฒนา ภาษีเจริญ บางแค และเขตหนองแขม

ที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับในช่วงวันที่ ๒ มีนาคม ถึง ๑๐ เมษายน ๒๕๕๘ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้สรุปสถานการณ์ภัยแล้ง ปัญหาไฟไหม้หญ้า และการแก้ไขปัญหา ดังนี้ ปัญหาไฟไหม้หญ้านั้น เกิดเหตุเพลิงไหม้รวม ๔๘๕ ครั้ง โดยพื้นที่ที่เกิดเพลิงไหม้ ๕ อันดับสูงสุด ได้แก่ เขตลาดกระบัง ๕๖ ครั้ง เขตสายไหม ๔๒ ครั้ง เขตมีนบุรี ๓๕ ครั้ง เขตบางขุนเทียน ๒๖ ครั้ง และเขตบางเขน ๑๒ ครั้ง ซึ่งกรุงเทพมหานครมีแนวทาง การแก้ไขปัญหาไฟไหม้หญ้า โดยการจัดเจ้าหน้าที่ดับเพลิงสำนักงานเขต สมาชิกอาสาสมัครป้องกันและบรรเทา (อปพร.) พร้อมเครื่องมือต่าง ๆ ร่วมระงับเหตุและเฝ้าระวังประจำจุดเสี่ยงไฟไหม้หญ้า และพื้นที่ที่มีเหตุไฟไหม้ซ้ำซ้อน

ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ยังปรากฏที่ดินที่ปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าอีกเป็นจำนวนมาก การควบคุมที่ดินรกร้างว่างเปล่า ที่เจ้าของปล่อยให้รกร้าง ไม่ควบคุม ดูแล จนเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง เช่น กลายเป็นแหล่งที่ทิ้งขยะมีกลิ่นเหม็น หรือปล่อยให้หญ้า วัชพืชขึ้นปกคลุม รกร้าง กลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิง อันอาจก่อให้เกิดไฟไหม้ได้ง่าย หรือกลายเป็นที่มีน้ำท่วมขัง เป็นบ่อเกิดของยุง และพาหะของโรคอื่น เช่น หนู แมลงสาบ หรือก่อให้เกิดสภาพที่ไม่น่าดูต่อผู้พบเห็น ที่ผ่านไปมาเป็นต้น โดยในกรอบความคิดเดิมถึงมาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า พิจารณาเห็นว่ากรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสะอาดและความระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง รวมทั้งการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย ประกอบมีกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขความเดือดร้อนรำคาญ ความปลอดภัยหรืออันตรายต่อสุขภาพ อันอาจเกิดขึ้นเนื่องจากเจ้าของที่ดินปล่อยให้ที่ดินของตนรกร้างว่างเปล่า และให้ดำเนินการตามกฎหมายแก่เจ้าของที่ดินที่ปล่อยให้ที่ดินมีลักษณะเช่นนั้น และก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ผู้อาศัยใกล้เคียง เช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๔๘๔, พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นต้น ซึ่งในสภาพปัจจุบันได้ประกาศยกเลิกกฎหมายฉบับข้างต้น และมีการตรากฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมาทดแทน ซึ่งกำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ บทลงโทษ แก่ผู้ฝ่าฝืน ลงโทษหนักกว่าเดิม ประกอบสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องนำกฎหมายที่มีความทันสมัยกว่ามาบังคับใช้ และเป็นมาตรการควบคุมเจ้าของที่ดินรับผิดชอบดูแลที่ดินของตนต่อไป

สำนักงานเขตบางเขน เป็นส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีหน้าที่ปฏิบัติราชการภายในเขต ที่เป็นหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด และหน้าที่ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย หรือสั่งการ มีพื้นที่ปกครอง ๓๗.๒๘๖ ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ แขวง ได้แก่ แขวงอนุสาวรีย์ และแขวงท่าแร้ง จำนวนประชากร ๑๙๐,๔๒๕ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘) ชุมชน ๗๕ ชุมชน สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำสวน ปัจจุบันสภาพพื้นที่ถูกเปลี่ยนแปลง ด้วยการขยายตัวของเมือง มีการพัฒนาที่ดินเป็นแหล่งพักอาศัย ประกอบธุรกิจ ความเจริญขยายวงกว้าง ประชากรอพยพเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ปัญหาการจราจร ปัญหาอาชญากรรม ถึงแม้การพัฒนาที่ดินจะขยายวงกว้างลดจำนวนพื้นที่ว่างเปล่าลงเป็นพื้นที่พักอาศัยมากขึ้นก็ตาม แต่ด้วยพื้นที่อีกส่วนหนึ่งยังคงปล่อยให้รกร้าง ปล่อยให้ละเลยให้มีวัชพืช หญ้า ต้นไม้ขึ้นปกคลุม เป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิง บางพื้นที่ปล่อยให้รกร้างเป็นสถานที่ลักลอบนำเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษปูน เศษอิฐ กิ่งไม้ เศษไม้ หรือวัสดุทั่วไปมาทิ้ง สร้างผลกระทบเป็นแหล่งเสื่อมโทรมและสะสมเชื้อโรค จากการสำรวจข้อมูลที่ดินที่มีผู้ถือกรรมสิทธิ์เกิน ๕ ไร่ (ทั้ง ๒ แขวง) มีจำนวน ๑๘๖ แปลง และข้อมูลที่ดินที่มีผู้ถือกรรมสิทธิ์น้อยกว่า ๕ ไร่ (ทั้ง ๒ แขวง) มีจำนวน ๕๒๕ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๕,๒๗๔ ไร่ (ที่มา : ฝ่ายรายได้ สำนักงานเขตบางเขน ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) ซึ่งยังถือเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า และยังคงอยู่ในข่ายเป็นพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวัง ควบคุม หรือการหาวิธีการป้องกันมิให้เกิดไฟไหม้หญ้า

จากคำนิยามศัพท์ :

- สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐและให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

๔. ขอความร่วมมือจากประชาชนในการตัดแยก
ขยะ กำจัดวัชพืช และแผ้วถางหญ้าในที่ดินของตนเอง เพื่อลด
ความเสี่ยงของการเกิดไฟไหม้หญ้า

๕. ประสานสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ เพื่อกวดขัน จับกุม ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับการเผาหญ้า

๖. ให้ส่งสนับสนุนรถบรรทุกน้ำแก่เจ้าหน้าที่
ดับเพลิง เมื่อได้รับการร้องขอเพื่อทำการระงับเหตุไฟไหม้หญ้า
ได้อย่างต่อเนื่อง

๗. ในกรณี que เห็นว่าจำเป็นต้องทำแนวกันไฟ
เพื่อป้องกันการลุกลามเข้าบ้านเรือนประชาชน หากสำนักงานเขต
ไม่มีเครื่องจักรกล ให้ประสานขอความร่วมมือไปยังสำนักกาโยธา
เพื่อขอรับการสนับสนุน ตามกฎหมายอย่างเหมาะสม

ซึ่งมาตรการและวิธีการที่ดำเนินการข้างต้นยังไม่สามารถช่วยแก้ปัญหา หรือ ป้องกันเหตุไฟไหม้
หญ้าได้อย่างเบ็ดเสร็จ เนื่องจากเป็นกระบวนการหรือวิธีใช้การประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือ ออกประกาศ
แจ้งเตือนให้เจ้าของที่ดินดูแล เมื่อถึงฤดูภัยแล้งแต่ละปี ประชาชนหรือเจ้าของที่ดินก็ได้ให้ความสนใจ ไม่ใส่ใจ
ต่อมาตรการที่ใช้ ยังคงปล่อยให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้เป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิงเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้ได้ทุก
เมื่อ และแต่ละครั้งเมื่อเกิดเหตุ ต้องตกเป็นภาระของสำนักงานเขตไปแก้ไขดำเนินการป้องกันเหตุมิให้เกิดลุกลาม
ไปถึงบ้านเรือนประชาชน โดยที่เจ้าของที่ดินมิได้มีส่วนร่วมรับรู้หรือรับทราบในสิ่งที่เกิดขึ้น หรือความสูญเสียที่อาจจะ
เกิดขึ้นได้ จนกลายเป็น “หน้าที่” ของภาครัฐ

ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน ในฐานะผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการเขตให้เป็นเจ้าภาพ
หลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยประสานหน่วยงานเกี่ยวข้อง ประกอบกับเป็นหน่วยงานดูแลและ
รับผิดชอบด้านกฎหมาย ดำเนินการ หามาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่าที่อาจเป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิงเสี่ยง
ต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าในพื้นที่เขตบางเขน ที่อาจส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายให้กับชีวิตและทรัพย์สินของ
ประชาชน ให้บรรลุผล โดยใช้มาตรการทางด้านกฎหมายบังคับกับเจ้าของที่ดินให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ให้เข้ามา
ดูแล พัฒนา ปรับปรุงที่ดินมิให้เป็นพื้นที่เสี่ยง และหามาตรการทางด้านการให้บริการจากรัฐโดยรัฐเข้าดำเนินการ
พัฒนา ปรับปรุงพื้นที่ และเจ้าของที่ดินยินดีจ่ายค่าบริการ เพื่อเป็นทางเลือก โดยเริ่มจากการสำรวจข้อมูลที่ดิน

ตรวจสอบผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ โดยประสานข้อมูลจากฝ่ายรายได้ ฝ่ายโยธา และสำนักงานที่ดิน การบูรณาการกับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก เพื่อหารือกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการ ฝ่ายเทคนิค ในฐานะเจ้าภาพหลัก จัดทำเอกสารด้านกฎหมายเผยแพร่ ประสานเจ้าของที่ดิน พร้อมดำเนินการทางด้านกฎหมาย และกำหนดทางเลือกให้เจ้าของที่ดิน รัฐเข้าปรับปรุง เจ้าของที่ดินเสียค่าบริการ โดยกำหนดเป้าหมาย พื้นที่รกร้างว่างเปล่าในพื้นที่เขตบางเขน ลดลงร้อยละ ๑๐/ปี ภาครัฐมีรายได้จากการเก็บค่าบริการ ร้อยละ ๑๐ /ปี ทั้งนี้ หากการดำเนินการมีผลสำเร็จตามเป้าหมาย จะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังลดปัญหาด้านอาชญากรรมในพื้นที่เสี่ยงที่เป็นแหล่งก่ออาชญากรรมได้ ส่วนผลผลิตที่ได้จากการดำเนินการ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ เศษหญ้า สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนนำไปทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ สำหรับใช้เองและนำไปจำหน่าย เพิ่มรายได้อีกด้วย ซึ่งการดำเนินการข้างต้น ยังเป็นการสนองตอบนโยบายของกรุงเทพมหานคร ตามนโยบาย : มหานครแห่งความปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๕ พัฒนาคอนกรีตปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง ของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๓) ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙) และจากการวิเคราะห์สถานการณ์ ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

- มีบทบัญญัติทางกฎหมายที่ได้มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหา การบังคับการและบทลงโทษที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
- พนักงานเจ้าหน้าที่/เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการบังคับการตามกฎหมายได้โดยตรง ทั้งอำนาจการบังคับการและการดำเนินคดี
- หน่วยงานมีการบูรณาการในความร่วมมือพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ตลอดเวลาและดำเนินการได้ทุกช่วงเวลาเมื่อมีการตรวจพบอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน (Weakness)

- เจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่ให้ความใส่ใจหรือไม่ให้ความร่วมมือและไม่เคารพกฎหมาย
- กฎหมายบางฉบับมีบทบัญญัติในการบังคับการหลังเกิดเหตุไฟไหม้หรือเกิดความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน
- พื้นที่รกร้างหลังจากทำการพัฒนาแล้วมักจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นได้อีก

โอกาส (Opportunity)

- มีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ มีบุคลากรพร้อมที่จะดำเนินการได้ตลอดเวลาและต่อเนื่อง
- เจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดิน มีทางเลือกในการพัฒนาที่ดินจากภาครัฐ

อุปสรรค (Threat)

- การปฏิบัติการมีหลายหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบ อาจเกิดความล่าช้าในกระบวนการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง
- การให้บริการจากภาครัฐอาจจะมีปัญหาความไม่พร้อมในเรื่องบุคลากรและเครื่องมือเครื่องใช้ที่นำไปปฏิบัติงานหากมีการขอใช้บริการในจำนวนมาก

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริม และเพิ่มศักยภาพด้านการบังคับใช้กฎหมาย ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
- ๒.๒ เพื่อลดจำนวนพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้
- ๒.๓ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น
- ๒.๔ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับหน่วยงานภาครัฐ

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ พื้นที่รกร้างว่างเปล่าที่เป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิง เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้หญ้าในพื้นที่เขตบางเขน ลดลงร้อยละ ๑๐ /ปี
- ๓.๒ การให้บริการจากภาครัฐ จากการจัดเก็บค่าบริการ ร้อยละ ๑๐ /ปี

๔. ปัจจัยความสำเร็จ

มาตรการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าในพื้นที่เขตบางเขน จะประสบความสำเร็จได้ ประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้

๑. ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องตระหนักให้มีความสำคัญและบูรณาการร่วมกันในการแก้ไขปัญหา
๒. บังคับใช้กฎหมายทุกฉบับอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
๓. ความร่วมมือจากเจ้าของที่ดินในการเคารพกฎหมาย และมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคม
๔. กำหนดอัตราค่าบริการ เป็นธรรม และเจ้าของที่ดินยอมรับได้
๕. มีระบบการตรวจ ประเมินผลเป็นระยะ ๆ เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติและผู้รับผิดชอบ

๕.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ ๑ เตรียมความพร้อมด้านข้อมูลที่ดินและข้อกำหนด

กิจกรรมที่ ๑ เตรียมความพร้อมด้านข้อมูลที่ดิน

- การสำรวจข้อมูลที่ดิน และเจ้าของผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในพื้นที่เขตบางเขน ที่ปล่อยปลະละเลยทิ้งร้างให้พื้นที่รกร้างว่างเปล่า พร้อมจัดทำทะเบียนข้อมูลที่ดิน ทะเบียนผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

- ประชุมหน่วยงานทั้งภายนอกและภายในที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเขตบางเขน (ฝ่ายเทศกิจ, ฝ่ายโยธา, ฝ่ายรายได้, ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม) สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ สำนักงานที่ดิน สาขาบางเขน สถานีดับเพลิงบางเขน เป็นต้น เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

- วางกรอบมาตรการ กำหนดแนวทางปฏิบัติและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน

กิจกรรมที่ ๒ เตรียมความพร้อมด้านข้อกำหนด

- ข้อกำหนดที่เป็นบทบังคับการ กรณี เจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดิน ปล่อยทิ้งร้างให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่ากลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิงเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า ประกอบด้วย

มาตรการบังคับทางด้านกฎหมาย
ควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้หญ้า

ลำดับ	ข้อกำหนด	มาตรา/ ข้อ	รายละเอียด	มาตรการ/การบังคับ บทลงโทษ
๑	พ.ร.บ. ระเบียบ บริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘	ม. ๖๙	<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการตามอำนาจนายอำเภอและผู้อำนวยการเขต - การดำเนินการตามอำนาจ ผอ.เขต - อำนาจตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกรุงเทพมหานคร มอบหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - อำนาจดำเนินการในเขตพื้นที่
๒	ประมวลกฎหมาย อาญา	ม. ๒๒๐	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด แม้เป็นของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี และปรับไม่เกิน ๑๔,๐๐๐ บาท
๓	พ.ร.บ. ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐	ม. ๓๖ ม. ๒๑ ม. ๒๓- ม. ๒๙	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ ผอ.เขต เป็น ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตนและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ตามที่ได้รับมอบหมาย - อำนาจหน้าที่ในการป้องกันสาธารณภัย - อำนาจ หน้าที่ในการระงับสาธารณภัย ปิดกั้นเขต อพยพผู้ประสบภัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ใดฝ่าฝืน ม.๒๑ จำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ - ผู้ใดขัดขวางการกระทำตาม ม.๒๕ ม.๒๖ วรรคสาม จำคุกไม่เกิน ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ - ผู้ใดฝ่าฝืน ม.๒๘, ๒๙ จำคุก ไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่ เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรการบังคับทางด้านกฎหมาย (ต่อ)
ควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้หญ้า

ลำดับ	พระราชบัญญัติ	มาตรา/ ข้อ	รายละเอียด	มาตรการ/การบังคับ บทลงโทษ
๔	พ.ร.บ. การ สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕	ม. ๒๕ (๔) ม. ๒๖ ม. ๒๗ วรรคสอง	- การก่อเหตุรำคาญ/การกระทำการใดๆ เป็นเหตุให้เกิดคลื่น แสง สี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ฯลฯ จนเป็นเหตุ ให้เสื่อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ - ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นห้ามมิให้ผู้หนึ่ง ผู้ใดก่อเหตุรำคาญในทางหรือที่ สาธารณะ หรือสถานที่เอกชน รวมถึงการระงับเหตุรำคาญด้วย - ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออก คำสั่งให้ผู้ทำให้เกิดเหตุรำคาญในทาง หรือที่สาธารณะหรือสถานที่เอกชน ทำการป้องกันหรือระงับเหตุ ภายในกำหนด	- ม.๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ม.๒๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๑ เดือน หรือ ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๕	พ.ร.บ.ลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๕๗	ม. ๙๔ ม. ๙๖	- อำนาจนายอำเภอในการจัดให้มี สัญญาณดับไฟ และระงับเหตุ ภัยอันตราย - ให้นายอำเภอสั่งราษฎรให้ถางพงหญ้า ป้องกันอัคคีภัย	
๖	พ.ร.บ.รักษา ความสะอาดและ ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕	ม. ๘ (๒)	- เจ้าของปล่อยปละละเลยที่ดินของตน ให้รัญพืชหรือต้นไม้ให้เหี่ยวแห้ง รกรุงรัง หรือมีสิ่งปฏิกูล	- ม.๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตาม ม.๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ ปรับ ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
๗	พ.ร.บ. ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ เพิ่มเติม (ฉบับ ๒) พ.ศ.๒๕๔๙	ม. ๓๐ วรรคหนึ่ง	- ในกรณีจำเป็นต้องป้องกันภัยพิบัติ สาธารณะ เป็นการฉุกเฉิน ให้ ผอ.เขต ของท้องถิ่น (ผว.กทม.) หรือผู้รับมอบ อำนาจ มีอำนาจดำเนินการได้ทันที แต่ต้องแจ้งให้ผู้ครอบครองทราบโดยเร็ว	- ม. ๗๑ ผู้ใดขัดขวางการ กระทำตาม ม.๓๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรการบังคับทางด้านกฎหมาย (ต่อ)
ควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้หญ้า

ลำดับ	พระราชบัญญัติ	มาตรา/ ข้อ	รายละเอียด	มาตรการ/การบังคับ บทลงโทษ
๘	พ.ร.บ. ภาษี บำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘	ม. ๒๔	- เจ้าของที่ดินมีหน้าเสี่ยภาษีบำรุง ท้องที่ตามแบบที่กำหนด	- ม.๕๔ ผู้ใดจงใจไม่มา หรือไม่ยอมชี้เขตหรือไม่ ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน ต้องระวางโทษ จำคุกไม่ เกินหนึ่งเดือน หรือ ปรับไม่ เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือ ทั้งจำทั้งปรับ
๙	พ.ร.บ. จราจร ทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	ม. ๑๓๐	- ห้ามมิให้ผู้ใดเผาหรือกระทำด้วย ประการใดๆภายในระยะ ๕๐๐ เมตร จากเขตทางเดินรถ อาจทำให้ไม่ ปลอดภัยแก่การเดินรถ	- ม. ๑๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืน มีความผิด ระวางโทษ ปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

ขั้นตอนที่ ๒ มาตรการบังคับทางกฎหมาย

- การปฏิบัติ กรณี ก่อนเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า เป็นการพิจารณาข้อกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับใน
การควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ การแจ้งเตือนเป็นหนังสือ

๑. เป็นกระบวนการขั้นตอนเบื้องต้นของการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการออกหนังสือ
แจ้งเตือนให้เจ้าของที่ดิน จัดหามาตรการและวิธีการป้องกันไฟไหม้หญ้าในที่ดินของตนที่ปล่อยให้รกร้างว่างเปล่า
จนเป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิงและแจ้งเตือนถึงความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๖๙
การกำหนดอำนาจหน้าที่การดำเนินการในเขตรับผิดชอบของพื้นที่

- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๖ เป็น
อำนาจของนายอำเภอในการจัดให้มีสัญญาณแจ้งเตือน ให้มีการระงับเหตุภัยอันตรายและสั่งให้ราษฎรทางพงหญ้า
ป้องกันอัคคีภัย

- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ (๒) เจ้าของที่ดินมีหน้าที่ดูแลที่ดินของตนมิให้หญ้าขึ้น ต้นไม้เหี่ยวแห้งรกรกร้าง

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕ (๔) การก่อเหตุรำคาญจนเป็น
เหตุให้เสื่อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๐ การกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น

๒. กำหนดระยะเวลาให้เจ้าของที่ดินดำเนินการแก้ไขภายในกำหนด เช่น ภายใน ๗ วัน ภายใน ๑๕ วัน หรือภายใน ๓๐ วัน

๓. ส่งหนังสือไปยังผู้มีอำนาจถึงเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองทางไปรษณีย์ตอบรับและให้นับวันรับหนังสือเป็นวันเริ่มต้น

๔. ติดตามผลแก้ไขหากพ้นกำหนดให้ดำเนินการในกิจกรรมที่ ๒ ต่อไป

กิจกรรมที่ ๒ การออกคำสั่งและการบังคับการ

- เป็นขั้นตอนของการใช้อำนาจทางกฎหมายในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยตรงที่ มาบังคับให้เจ้าของที่ดินกระทำการ ซึ่งในทางกฎหมายถือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการมีคำสั่งทางปกครอง ตามนัยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎหมายที่จะนำมาบังคับได้แก่

๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

- ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ดิน ตรวจสอบผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ปล่อยให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่า ออกแบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข (แบบ ปท ๑) แจ้งเตือนให้เจ้าของที่ดินแก้ไขเหตุภายในเวลากำหนด

- พิจารณาข้อกฎหมาย มาตรา ๒๕(๔) มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคสอง อันเป็นทำให้เกิดเหตุรำคาญ มีความผิดตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- จัดทำแบบรายงานการตรวจพบ ผังบริเวณ พยานเอกสารแสดงตัวบุคคล พร้อมจัดทำรายละเอียดคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น (คำสั่งทางปกครอง) ให้ระงับเหตุรำคาญและกำหนดระยะเวลาการแก้ไข เสนอ เจ้าพนักงานท้องถิ่น (ผู้อำนวยการเขต.ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เป็นผู้ลงนาม

- จัดส่งคำสั่งฯไปยังผู้มีอำนาจของเจ้าของที่ดินทางไปรษณีย์ตอบรับ ติดตามผลการแก้ไข หากพ้นกำหนด

- ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวบรวมพยานหลักฐานส่งเรื่องให้ฝ่ายเทศกิจ ดำเนินคดีต่อไป

- ฝ่ายเทศกิจ ติดตามตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินการตามกระบวนการ/ขั้นตอนของกฎหมาย (ในชั้นสำนักงานเขต.) ซึ่งเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเปรียบเทียบปรับได้ หากยินยอมตามนั้น ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

- หากไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือไม่มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ฝ่ายเทศกิจรวบรวมพยานหลักฐานมอบหมายเจ้าหน้าที่ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ต่อไป และติดตามผลคดีเป็นระยะ

๒) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

พ.ศ. ๒๕๓๕

- ฝ่ายเทคนิค ตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ดิน ตรวจสอบผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ปล่อยให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่า จัดทำแบบรายงานการตรวจพบ จัดทำผังบริเวณ พยานเอกสารแสดงตัวบุคคล
- พิจารณาข้อกฎหมาย มาตรา ๘ (๒) เจ้าของปล่อยให้ที่ดินของตนให้ผู้อื่นพืซหรือต้นไม้ให้เหี่ยวแห้งรกร้างหรือมีสิ่งปฏิกูล มีความผิดตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท
- จัดทำรายละเอียดคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น/พนักงานเจ้าหน้าที่ (คำสั่งทางปกครอง) ให้เจ้าของที่ดินแก้ไขภายในกำหนดระยะเวลา โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่น/พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ลงนาม (กฎหมายให้อำนาจ)
- จัดส่งคำสั่งไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของที่ดินทางไปรษณีย์ตอบรับ ติดตามผลการแก้ไขหากพ้นกำหนด
- ฝ่ายเทคนิค ติดตามตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย (ในชั้นสำนักงานเขต.) ซึ่งเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเปรียบเทียบปรับได้ หากยินยอมตามนั้นถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- หากไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือไม่มาพบให้ฝ่ายเทคนิครวบรวมพยานหลักฐานให้เจ้าหน้าที่ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ต่อไปและติดตามผลคดีเป็นระยะ

๓) พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

- ฝ่ายรายได้ ตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ดิน ตรวจสอบผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ จัดทำแบบรายงานการตรวจพบ ผังบริเวณ พยานเอกสารแสดงตัวบุคคล
- จัดทำแบบ ภ.บ.ท. ๙ แจ้งการประเมินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่
- จัดส่งแบบ ภ.บ.ท. ๙ ไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของที่ดินทางไปรษณีย์ตอบรับ หากไม่มาตามนัด
- พิจารณาข้อกฎหมาย มาตรา ๒๔ เจ้าของที่ดินมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ หากฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ผู้ใดจงใจไม่มาหรือไม่ยอมชี้เขตหรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ฝ่ายรายได้ รวบรวมพยานหลักฐานส่งเรื่องให้ฝ่ายเทคนิค ดำเนินคดี ต่อไป
- ฝ่ายเทคนิค ติดตามตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย (ในชั้นสำนักงานเขต.) ซึ่งเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเปรียบเทียบปรับได้ หากยินยอมตามนั้นถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- หากไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบหรือไม่มาพบให้ฝ่ายเทคนิครวบรวมพยานหลักฐานมอบเจ้าหน้าที่ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลท้องที่ต่อไป และติดตามผลคดีเป็นระยะ

กิจกรรมที่ ๓ เป็นมาตรการบังคับทางกฎหมาย กรณี หลังเกิดเหตุไฟไหม้และเหตุดังกล่าวสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อาศัยบริเวณใกล้เคียง เป็นการพิจารณาข้อกฎหมายในลักษณะเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ การวางระเบียบอัตราค่าบริการ

เป็นขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุง ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าบริการ พ.ศ. ๒๕๔๓ เกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าบริการเพิ่มเติมในส่วนของการกำจัดวัชพืชและการขนย้ายเศษขยะในที่รกร้าง เป็นมาตรการทางเลือกให้กับเจ้าของผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน หลังจากถูกบังคับการทางกฎหมายหรือมีความประสงค์จะใช้บริการจากภาครัฐ โดยเจ้าของที่ดินยินยอมเสียค่าบริการให้รัฐ ซึ่งในส่วนนี้ เป็นการพิจารณาแก้ไข ข้อบัญญัติในเรื่องของอัตราค่าบริการของกรุงเทพมหานคร ให้มีความครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้นและใช้เป็นทางเลือกให้กับเจ้าของที่ดินในการแก้ไขปัญหาพื้นที่รกร้างว่างเปล่า

ประเด็นเหตุการณ์กำหนดอัตราค่าบริการจะใช้เหตุผลด้านความปลอดภัยและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และพิจารณาเหตุผลด้านการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนประเด็นการคิดคำนวณอัตราค่าบริการ ใช้อัตราโดยเทียบเคียงกับประเภทอัตราค่าบริการที่เป็นลักษณะใกล้เคียงกับอัตราค่าบริการที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติและใช้เทียบเคียงกับราคาการให้บริการในท้องตลาด อัตราค่าบริการที่คำนวณได้จะเป็นราคาที่สมประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย คือ เจ้าของที่ดินยอมรับได้ ภาครัฐให้บริการโดยไม่หวังผลกำไร สุดท้าย ผู้ที่ได้ประโยชน์ คือ ประชาชน อัตราค่าบริการปรากฏรายละเอียด ดังนี้

อัตราค่าบริการ

ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าบริการ พ.ศ.๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติม

หน่วยงาน สำนักงานเขตบางเขน

ค่าบริการ	รายการค่าบริการ	อัตรา ค่าบริการ	เหตุผลความจำเป็น ในการแก้ไข/เพิ่มเติม	ที่มา/หลักเกณฑ์การ คำนวณค่าบริการที่เสนอ
๑.ค่าบริการ กำจัดวัชพืช	๑. ค่าบริการกำจัดวัชพืช ตารางเมตรละ ๒. ค่าเก็บขนวัชพืช ระยะทาง ต่อกิโลเมตร - ไม่เกิน ๑๐ กิโลเมตร เทียบละ - เกิน ๑๐ กิโลเมตรขึ้นไป	๑๐.- ๑,๒๐๐.- ๑,๕๐๐.-	- การให้บริการ ครอบคลุมทั่วถึง - ความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน - ความรับผิดชอบต่อ สังคมส่วนรวม	- เทียบเคียงราคา ท้องตลาด - เทียบเคียงอัตรา ค่าบริการประเภท ใกล้เคียงกับค่าบริการ ในข้อบัญญัติ
๒.ค่าบริการ ขนย้าย (เก็บขยะใน ที่รกร้าง)	๑. ค่าบริการเกี่ยวกับเก็บขยะในที่ รกร้าง ๑.๑ ค่าขนเศษขยะขึ้นรถ ๑) โดยแรงงาน ลูกบาศก์เมตรละ ๒) โดยเครื่องจักร ลูกบาศก์เมตรละ	๑๐๐.- ๑๕๐.-		

อัตราค่าบริการ
ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าบริการ พ.ศ.๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติม
หน่วยงาน สำนักงานเขตบางเขน

ค่าบริการ	รายการค่าบริการ	อัตราค่าบริการ	เหตุผลความจำเป็นในการแก้ไข/เพิ่มเติม	ที่มา/หลักเกณฑ์การคำนวณค่าบริการที่เสนอ
๒.ค่าบริการขนย้าย (เก็บขยะในที่รกร้าง)	๑.๒ ค่าขนขยะระยะทาง ไม่เกิน ๑๐ กิโลเมตรลูกบาศก์เมตรละ ๑.๓ ค่าระยะทาง ส่วนที่เกิน ๑๐ กิโลเมตร คิดเพิ่ม ลูกบาศก์เมตรละ (เศษของ กิโลเมตรให้คิดเต็ม ๑ กิโลเมตร) ๒. ค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ในที่รกร้าง ต้นละ	๑๐๐ ๑๕ ๕๐๐.-		

๕.๒ ผู้รับผิดชอบ

- ฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตบางเขน

๖. งบประมาณที่ต้องใช้และระยะเวลาดำเนินการ

เป็นการดำเนินการไม่ใช้งบประมาณและดำเนินการได้ทุกช่วงเวลาต่อเนื่อง

๗. แนวทางในการบริหารความเสี่ยง

การพิจารณาแนวทางการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินการควบคุมพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าในพื้นที่เขตบางเขน บรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

ลำดับที่	ความเสี่ยง/ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการบริหารความเสี่ยง	หน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้อง
๑	ไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดิน	- เสริมสร้างความรู้ สร้างความเข้าใจ หน้าที่ตามกฎหมาย - แจ้งเตือน ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกต่อปัญหาและความรับผิดชอบต่อสังคม	- ฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตบางเขน

(ต่อ)

ลำดับ ที่	ความเสี่ยง/ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางการบริหารความเสี่ยง	หน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้อง
๒	การดำเนินการทางกฎหมายไม่ เบ็ดเสร็จเด็ดขาด	- การบูรณาการหน่วยงานที่มี อำนาจตามกฎหมาย ให้บังคับใช้ กฎหมายอย่างเต็มที่ และ ต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม - ทุกหน่วยงานต้องให้ความสำคัญ	- ฝ่ายเทคนิค - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ - ฝ่ายรายได้ - สน.ท้องถิ่น
๓	ขั้นตอนการออกข้อบัญญัติ ค่าบริการใช้เวลาพิจารณานาน	- การกำหนดอัตราค่าบริการฯ เป็นประเด็นของฝ่ายนิติบัญญัติ (สภากรุงเทพมหานคร) จำเป็นต้องพิจารณาเร่งด่วน และบรรจุเอาไว้ในข้อบัญญัติ เพื่อเป็นทางเลือกเจ้าของที่ดิน	- สภากรุงเทพมหานคร
๔	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	จัดประชุม/อบรม ชี้แจงทำความเข้าใจ การปฏิบัติในมาตรฐาน เดียวกัน	- ฝ่ายเทคนิค

๘. การประเมินผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินผลตัวชี้วัดความสำเร็จ และวิธีการประเมินผล ดังนี้

๘.๑ การประเมินผล: ตัวชี้วัดความสำเร็จ ประกอบด้วย

ผลผลิต

๑. พื้นที่รกร้างว่างเปล่าเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้าในพื้นที่เขตบางเขน มีจำนวนลดลง
ร้อยละ ๑๐ /ปี

๒. จำนวนเจ้าของที่ดินมาขอรับบริการด้านการพัฒนาพื้นที่ โดยรัฐเข้าดำเนินการ เจ้าของที่ดิน
เสียค่าบริการ ร้อยละ ๑๐/ปี

๓. สถิติการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

ผลลัพธ์

๑. ประชาชนที่มีที่พักอาศัยติดกับพื้นที่รกร้าง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

๒. ลดโอกาสความเสี่ยงการก่อเหตุอาชญากรรมในพื้นที่

วิธีประเมินผล

- ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน รวบรวมสถิติ ผลการดำเนินการแก้ไขพื้นที่ที่ปล่อยให้รกร้างว่างเปล่า สถิติจำนวนผู้มาใช้บริการและยอดค่าบริการ ประจำปี

๘.๒ ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาเห็นว่า การลดพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าที่เป็นแหล่งสะสมเชื้อเพลิงเสี่ยงต่อการเกิดเหตุไฟไหม้ อาจจะมีวิธีการซึ่งไม่ต้องใช้มาตรการบังคับทางกฎหมายและผลผลิตจากดำเนินการพัฒนาพื้นที่รกร้างยังสามารถนำไปเป็นผลผลิตที่เป็นประโยชน์ได้ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การทำปุ๋ยหมัก

- โดยการนำเศษใบไม้ กิ่งไม้และพืชหญ้าที่กำจัดแล้วไปทำปุ๋ยหมัก ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์แทนการเผา เช่น จัดโครงการฝึกอบรม เรื่อง การทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดการเป็นขยะและเศษวัชพืช

- การจัดพื้นที่สำหรับให้ประชาชนทิ้งกิ่งไม้ใบไม้ โดยให้สำนักงานเขตนำกิ่งไม้ใบไม้ที่ย่อยแล้วมาทำปุ๋ยหมัก สำหรับใช้เองและแจกจ่ายประชาชน

๒. การทำบันทึกข้อตกลง(MOU) ขอใช้พื้นที่จากภาคเอกชน

- เป็นลักษณะของการเจรจากับภาคเอกชนในฐานะเจ้าของที่ดินขอใช้พื้นที่ โดยภาครัฐ เข้าไปพัฒนาปรับปรุง ดูแล เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น ทำเป็นสวนหย่อม ทำเป็นพื้นที่ทางการเกษตร แปลงผักสวนครัว ปลูกพืชไม้ล้มลุกเป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยมีการทำข้อตกลงเงื่อนไขการขอใช้พื้นที่ ปลูกไม้ล้มลุก ไม่มีสิ่งปลูกสร้างชั่วคราวหรือถาวรในที่ดินและสามารถขอคืนพื้นที่ได้ตลอดเวลา เพื่อลดปัญหาการครอบครองหรือพื้นที่หรือขอคืนพื้นที่หากเจ้าของที่ดินจะนำไปทำประโยชน์และเพื่อมิให้เป็นการผูกมัดเกินไป ทั้ง ๒ ฝ่าย ตกลงทำบันทึกข้อตกลง (MOU) การใช้พื้นที่ ภายในกำหนดเวลาที่ตกลงกัน เช่น ๑ ปี และสามารถจะขอคืนพื้นที่เมื่อไหร่ก็ได้ เมื่อพัฒนาเสร็จสิ้นสามารถใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับประชาชนได้ เป็นการสร้างเสริมรายได้ สร้างอาชีพเสริม การจ้างแรงงานตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อีกด้วย ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าวอย่างเช่นกรณีของ “ทุ่งทานตะวัน นวมินทร์” ของสำนักงานเขตลาดพร้าว เป็นต้น

บรรณานุกรม

กองนโยบายและแผนงาน สำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร,รวมกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับงานด้านเทศกิจ

พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร,คู่มือการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขสำหรับเจ้าหน้าที่

กรุงเทพมหานคร,

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นายธานินทร์ เนียมหอม
วัน เดือน ปี เกิด	๓๑ มกราคม ๒๕๐๕
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าพนักงานเทคนิคชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน ๑๔ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. ๒๕๒๗	ศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๔๔	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๕๒	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ-ธนบุรี
ประสบการณ์การรับราชการ	
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓	เจ้าพนักงานปกครอง ๓ หมวดคดีและธุรการ งานเทคนิค สำนักงานเขตบางรัก
๕ มีนาคม ๒๕๓๕	เจ้าพนักงานปกครอง ๔ หมวดคดีและธุรการ งานเทคนิค สำนักงานเขตบางรัก
๒๒ มีนาคม ๒๕๓๖	เจ้าพนักงานปกครอง ๔ หมวดคดีและธุรการ งานเทคนิค สำนักงานเขตจตุจักร
๑ ตุลาคม ๒๕๓๘	เจ้าพนักงานปกครอง ๕ งานคดีและธุรการ ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตจตุจักร
๑๒ มกราคม ๒๕๔๑	เจ้าพนักงานปกครอง ๖ งานคดีและธุรการ ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตจตุจักร
๓ สิงหาคม ๒๕๔๑	เจ้าพนักงานปกครอง ๖ งานอำนวยการและจราจร ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางกอกน้อย
๒ เมษายน ๒๕๔๔	เจ้าพนักงานปกครอง ๖ งานตรวจและบังคับการ ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตหนองแขม
๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙	เจ้าพนักงานปกครอง ๗ ว งานตรวจและบังคับการ ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตหนองแขม
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔	เจ้าพนักงานปกครอง ๗ ว งานตรวจและบังคับการ ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตทวีวัฒนา
๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔	เจ้าพนักงานเทคนิค ชำนาญการ งานตรวจและบังคับการ ฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตทวีวัฒนา
๔ มกราคม ๒๕๕๖	เจ้าพนักงานเทคนิค ชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายเทคนิค สำนักงานเขตบางเขน ถึงปัจจุบัน